

Dowodowe czynności poszukiwawcze

Mgr Paulina Ogorzałek

Czynności dowodowe poszukiwawcze

Przeprowadza się je w celu odszukania i ujawnienia śladów (dające się uchwycić i zidentyfikować zmiany w obiektywnej rzeczywistości, następstwa realizacji czynu przestępnego) oraz źródeł dowodów rzeczowych i osobowych oraz ich zabezpieczenia

Zatrzymanie rzeczy

Zatrzymanie rzeczy dotyczy sytuacji, w której Policja lub inny organ dysponuje wiarygodną wiadomością, że w posiadaniu danej osoby i w znanym miejscu znajduje się rzeczy podlegające wydaniu i wtedy **w pierwszej kolejności** wzywa do wydania dobrowolnie.

Zatrzymanie rzeczy powinno być dokonane zgodnie z celem tej czynności, z zachowaniem umiaru oraz bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości

Jaka rzecz podlega zatrzymaniu? (art. 217 k.p.k.)

rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie

rzeczy podlagające zajęciu w celu zabezpieczenia : kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym, przepadku, środków kompensacyjnych albo roszczeń o naprawienie szkody.

Organy uprawnione do zatrzymania rzeczy:

Policja lub inny uprawniony organ (w zakresie ich funkcjonalnej właściwości) jak ABW, CBA,

Podstawą prawną zatrzymania jest żądanie sądu lub prokuratora, które organ żądający wydania musi przedstawić osobie posiadającej rzeczy podlegające wydaniu (art. 217 § 1 KPK). Żądanie według prof. Waltosia ma formę postanowienia, ze względu na adekwatność formy do wagi czynności.

Jeżeli uzyskanie postanowienia nie było możliwe, w wypadku niecierpiącym zwłoki, Policja lub inny uprawniony organ może zażądać wydania.

Gwarancją legalności decyzji Policji jest jej zatwierdzenie na wniosek osoby wydającej. O prawie do złożenia wniosku należy pouczyć. Doręczenie zatwierdzenia powinno nastąpić w ciągu 14 dni od zatrzymania rzeczy. Jeśli sąd lub prokurator w ciągu 7 dni od zatrzymania nie zatwierdzi go, rzecz należy niezwłocznie zwrócić osobie uprawnionej, chyba, że nastąpiło dobrowolne wydanie, a ta osoba nie złożyła wniosku o zatwierdzenie zatrzymania.

```
graph LR; A[Wezwanie do dobrowolnego wydania przez sąd/prokuratora osoby co do której jest uzasadnione podejrzenie, że rzecz posiada] --> B[Odmowa dobrowolnego wydania rzeczy]; B --> C[Przymusowe odebranie rzeczy];
```

Wezwanie do
dobrowolnego wydania
przez sąd/prokuratora
osoby co do której jest
uzasadnione podejrzenie,
że rzecz posiada

Odmowa dobrowolnego
wydania rzeczy

Przymusowe odebranie
rzeczy

Wypadki niecierpiące zwłoki:

Wezwanie do dobrowolnego wydania rzeczy przez Policję

Pouczenie osoby, że ma prawo do niezwłocznego złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie jej postanowienia o zatrzymaniu rzeczy- 14 dni od zatrzymania

Odmowa zatwierdzenia zatrzymania przez sąd/prokuratora powoduje, że rzecz należy niezwłocznie zwrócić

Postępowanie z zatrzymanymi rzeczami

Oddanie na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku ich przedstawienia na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie

Zwrócenie rzeczy osobie uprawnionej, jeżeli zatrzymanie rzeczy nastąpiło bez uprzedniego polecenia sądu lub prokuratora, a w ciągu 7 dni od dnia czynności nie nastąpiło jej zatwierdzenie - chyba, że nastąpiło dobrowolne wydanie, a nie złożono wniosku o zatwierdzenie zatrzymania

Zwrócenie rzeczy osobie uprawnionej nie zwłocznie po stwierdzeniu zbędności dla postępowania karnego

Przekazanie właściwemu urzędowi lub instytucji rzeczy, których posiadanie jest zabronione

Przeszukanie

Jest to dowodowa czynność poszukiwawcza, wykonywana celem:

-znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie,

-znalezienia rzeczy podlegających zajęciu w postępowaniu karnym,

-wykrycia lub zatrzymania albo przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.

organ przeprowadzający nie musi posiadać wiarygodnej wiadomości, wystarczą **uzasadnione podstawy do przypuszczenia**, że poszukiwana osoba lub rzeczy w określonym miejscu się znajdują!

Powinno być przeprowadzone zgodnie z :

- celem tej czynności,
- z zachowaniem umiaru i poszanowania godności osób, których czynność dotyczy
- bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości

Dokonuje prokurator/ policja na polecenie sądu lub prokuratora(albo innych organów wskazanych w ustawie- np. CBA, ABW, Straży Granicznej)

Art. 219. § 1. W celu wykrycia lub zatrzymania albo przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej, a także w celu znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym, można dokonać przeszukania pomieszczeń i innych miejsc, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że osoba podejrzana lub wymienione rzeczy tam się znajdują.

§ 2. W celu znalezienia rzeczy wymienionych w § 1 i pod warunkiem określonym w tym przepisie można też dokonać przeszukania osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów.

Przeszukanie

Podstawa prawna to postanowienie sądu/prokuratora

ALE wypadki niecierpiące zwłoki – postanowienie nie mogło zostać wydane, organ dokonujący przeszukania okazuje nakaz kierownika swojej jednostki lub legitymację służbową. Takie przeszukanie musi być zawsze niezwłocznie zatwierdzone (odmowa zatwierdzenia = post. dyscyplinarne).

Plus, gdy osoba, u której dokonano przeszukania tego zażąda doręcza się jej postanowienia w terminie 7 dni (wcześniej musi zostać o tym pouczone)

Rodzaje przeszukania

osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów (w miarę możliwości powinna przeprowadzić osoba tej samej płci. Może być połączone z prześwietleniem, badaniem ultrasonografem, ale wtedy wykonuje je wyłącznie lekarz)

pomieszczeń zamieszkałych (W porze nocnej od 22 do 6 tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki, ale przeszukanie rozpoczęte za dnia można kontynuować)

pomieszczeń ogólnie dostępnych- restauracji, barów itp.(dla nieokreślonej liczby osób, można w porze nocnej, jeśli jest otwarte dla publiczności)

pomieszczeń zajętych przez wojsko(jedynie w obecności dowódcy lub osoby przez niego wyznaczonej)

pomieszczeń lub miejsc należących do instytucji państwowych lub samorządowych (może być przeszukane, pod warunkiem zawiadomienia kierownika, który musi być dopuszczony do czynności)

inne miejsca

powiadomienie o celu i wezwanie do dobrowolnego wydania rzeczy

podczas może być obecna osoba przeszukiwana i osoba wybrana przez przeszukującego, a jeśli nie utrudni lub nie uniemożliwi to również osoba wybrana przeszukiwanego (są to świadkowie przybrani, kontrolują przebieg czynności)

gospodarz nieobecny – należy przywołać co najmniej 1 dorosłego domownika lub sąsiada

Art. 227. Przeszukanie lub zatrzymanie rzeczy powinno być dokonane zgodnie z celem tej czynności, z zachowaniem umiaru i poszanowania godności osób, których ta czynność dotyczy, oraz bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości.

Na postanowienie dotyczące przeszukania, zatrzymania rzeczy i w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz na inne czynności przysługuje zażalenie osobom, których prawa zostały naruszone; zażalenie na postanowienie wydane lub czynność dokonaną w postępowaniu przygotowawczym rozpoznaje sąd rejonowy, w okręgu którego prowadzone jest postępowanie.

Kontrola i utrwalanie treści rozmów telefonicznych

Podśluch – procesowa kontrola i utrwalanie rozmów telefonicznych oraz zastosowanie środków technicznych do kontroli i utrwalania innych przekazów informacji

Wyjątek od konstytucyjnej zasady wolności o ochrony tajemnicy komunikowania się (art. 49 KRP)

1. Po wszczęciu postępowania sąd na wniosek prokuratora może zarządzić kontrolę i utrwalanie treści rozmów telefonicznych w celu wykrycia i uzyskania dowodów dla toczącego się postępowania lub zapobieżenia popełnieniu nowego przestępstwa

---

2. **W wypadkach niecierpiących zwłoki** kontrolę i utrwalanie treści rozmów telefonicznych może zarządzić prokurator, który jest obowiązany zwrócić się w terminie 3 dni do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie postanowienia.

Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wniosku w terminie 5 dni na posiedzeniu bez udziału stron. W wypadku niezatwierdzenia postanowienia prokuratora sąd w postanowieniu wydanym w przedmiocie wniosku zarządza zniszczenie wszystkich utrwalonych zapisów.

Granice przedmiotowe :

Kontrola i utrwalanie treści rozmów telefonicznych są dopuszczalne tylko wtedy, gdy toczące się postępowanie lub uzasadniona obawa popełnienia nowego przestępstwa dotyczy:

- 1) zabójstwa;
- 2) narażenia na niebezpieczeństwo powszechne lub spowodowania katastrofy;
- 3) handlu ludźmi
- 13) wytwarzania, przetwarzania, obrotu i przemytu środków odurzających, prekursorów, środków zastępczych lub substancji psychotropowych;
- 14) zorganizowanej grupy przestępczej;
- 15) mienia znacznej wartości;
- 16) użycia przemocy lub groźby bezprawnej w związku z postępowaniem karnym;

Granice podmiotowe:

Kontrola i utrwalanie treści rozmów telefonicznych są dopuszczalne w stosunku do osoby podejrzanej, oskarżonego oraz w stosunku do pokrzywdzonego lub innej osoby, z którą może się kontaktować oskarżony albo która może mieć związek ze sprawcą lub z grożącym przestępstwem.

Art. 237a. Jeżeli w wyniku kontroli uzyskano dowód popełnienia przez osobę, wobec której kontrola była stosowana, innego przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego niż przestępstwo objęte zarządzeniem kontroli, lub przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego popełnionego przez inną osobę niż objętą zarządzeniem kontroli, prokurator podejmuje decyzję w przedmiocie wykorzystania tego dowodu w postępowaniu karnym.

Granice temporalne kontroli:

Kontrola i utrwalanie rozmów telefonicznych mogą być wprowadzone najwyżej na okres 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia, w szczególnie uzasadnionym wypadku, na okres najwyżej dalszych 3 miesięcy.

§ 2. Kontrola powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn wymienionych w art. 237 § 1–3, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

§ 3. Prokurator po zakończeniu kontroli wnosi o zarządzenie zniszczenia wszystkich utrwalonych zapisów, jeżeli w całości nie mają znaczenia dla postępowania karnego. Sąd orzeka w przedmiocie wniosku niezwłocznie, na posiedzeniu bez udziału stron.

Art. 239. § 1. Ogłoszenie postanowienia o kontroli i utrwalaniu rozmów telefonicznych osobie, której ono dotyczy, może być odroczone na czas niezbędny ze względu na dobro sprawy.

§ 2. Ogłoszenie postanowienia, o którym mowa w § 1, w postępowaniu przygotowawczym może być odroczone nie później niż do czasu zakończenia tego postępowania.

Art. 240. Na postanowienie dotyczące kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych przysługuje zażalenie. Osoba, której dotyczy postanowienie, może w zażaleniu domagać się zbadania zasadności oraz legalności kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd.